

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/289/2021
Identifikačné číslo spisu:	8118209236
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8118209236.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu Mgr. Renáty Gavalcovej a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s., Bratislava, Žižkova 11, IČO: 35 799 200, zastúpeného advokátskou kanceláriou IURIS SL, s. r. o., Bratislava, Balkánska 41/A, IČO: 53 204 786, proti žalovaným: 1/ C. B., narodenému X. T. XXXX, C., I. T. XXXX/X, 2/ F. B., narodenému XX. T. XXXX, C., I. T. XXXX/X, 3/ J. B., narodenej X. Z. XXXX, C., I. T. XXXX/X, všetci zastúpení JUDr. Ladislavom Riedlom, advokátom, so sídlom v Prešove, Slovenská 46, o zaplatenie 180 285,46 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14Csp/160/2018, o dovolaní žalovaných 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. augusta 2020 sp. zn. 13CoCsp/13/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 4. decembra 2019 č. k. 14Csp/160/2018-116 rozhodol tak, že:

„I. žalovaní v 1., 2. a 3. rade sú p o v i n í zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne

- istinu v sume 162.504,47 EUR,

- kapitalizovaný zmluvný úrok v sume 17.464,74 EUR,

- kapitalizovaný úrok z omeškania v sume 316, 25 EUR,

- 5 % - tný ročný úrok z omeškania zo sumy zo sumy 162.504,47 EUR od 15.11.2016 do zaplatenia,

a to v splátkach po 850 EUR mesačne, splatných vždy do konca kalendárneho mesiaca, počnúc

mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť, až do úplného vyrovnania dlhu s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej zo splátok, má za následok splatnosť celého plnenia,

II. p r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1., 2. a 3. rade v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí."

1.1. Žalobca sa voči žalovaným 1/ až 3/ podanou žalobou domáhal, aby ich súd zaviazal k povinnosti zaplatiť mu istinu 162 504,47 eura spolu s príslušenstvom a náhradu trov konania.

1.2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo a právne odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaní uzavreli so žalobcom dňa 29. decembra 2008 zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere. Žalovaní v rámci písomného vyjadrenia k žalobe poukázali na to, že žalobca nesprávne zaúčtoval splatné úroky, nakoľko progresívne splácanie dohodnuté nebolo. V tomto ohľade súd poukázal na to, že žalovaní žiadnym spôsobom neozrejmili, z akého konkrétneho dôvodu mali byť splátky rozdelené podľa pomeru 795,06 eur na istinu a 41,77 eur na úrok, keďže zo zmluvy jednoznačne vyplýva, že splátky úveru do nasporenia 50 % cieľovej sumy predstavujú sumu 836,82 eur a sú splatné vždy od 1. do 16. - tého dňa príslušného mesiaca. Žalovaní vzniesli námietku premlčania s poukazom na skutočnosť, že z listu zo dňa 21. júla 2015 vyplýva, že k 21. júlu 2015 predstavoval dlh na úvere sumu 538,44 eur, a teda je nesporné, že tento dlh existoval už k 16. júlu 2016 a že pre nezaplatenie tejto splátky žalobca zosplatnil celý úver. V tejto súvislosti súd poukázal na § 53 ods. 9 OZ, z ktorého vyplýva, že žalobca môže uplatniť svoje právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Teda v danom prípade sa nejedná o zákonnú povinnosť, ale možnosť, s limitáciou, že takéto právo môže uplatniť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, teda pokiaľ tak žalobca urobil neskôr, pre nezaplatenie inej splátky, a dodržal zákonný postup, konal v súlade so zákonom. Navyše súd poukázal na to, že list žalobcu zo dňa 21. júla 2015 nespĺňa zákonný predpoklad vyplývajúci z § 53 ods. 9 OZ, a teda upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (možnosť zosplatnenia), a preto tento list nemôže byť zákonným podkladom pre zosplatnenie úveru. Súd poukázal na to, že žalobca až listom zo dňa 5. októbra 2016 vyzval žalovaných na zaplatenie nezaplatených splátok, s upozornením na možnosť zosplatnenia, pričom zákonný postup sa týkal splátky splatnej do 16. júna 2016, ktorá nebola zaplatená do 16. septembra 2016 a týmto listom teda upozornil žalovaných, v lehote nie kratšej ako 15 dní, že do 31. októbra 2016 svoj dlh môžu uhradiť, nakoľko v opačnom prípade môže vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru. Keďže tak neurobili, listom zo dňa 04. novembra 2016 im oznámil vyhlásenie okamžitej splatnosti k 31. októbra 2016. V tejto súvislosti súd poukázal na to, že k 16. júnu 2016 mala byť uhradená celková suma 73 640,13 eur (88 splátok x 836,82 EUR), avšak reálne bola zaplatená iba suma 69 300,37 eur, z čoho nepochybne vyplýva, že žalovaní boli k 16. júnu 2016 v omeškaní s úhradou splátky za mesiac jún 2016 a meškali aj s predchádzajúcimi plátbami. Právny zástupca žalovaných koncipoval ich obranu tak, že žalobca musel ihneď uplatniť svoje právo, podľa jeho názoru pre nezaplatenie splátky splatnej do 16. júla 2015, avšak súd opätovne poukázal na to, že sa jedná iba o možnosť žalobcu, ako veriteľa s tým, že svoje právo môže uplatniť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Z vyjadrenia samotného žalobcu, ako aj z pripojenej tabuľky navyše vyplýva, že k 16. júlu 2015 malo byť zaplatených 77 splátok, a tieto aj zaplatené boli, keďže k tomuto dátumu predstavovala celková úhrada žalovaných výšku 64 865,59 eur, čo pri vydelení výškou mesačnej splátky 836,82 eur mesačne predstavuje 77,5 teda je nepochybné, že splátka za mesiac júl roku 2015 bola uhradená a dokonca bolo zaplatené viac, ako malo byť. Súd ale opätovne poukázal na to, že žalobca využil svoje právo a úver zosplatnil až z dôvodu nezaplatenia splátky, ktorá bola splatná 16. júna 2016, aj keď jeho právny zástupca uviedol dátumy, ktoré nezodpovedali predloženým listinným dôkazom, nakoľko musel byť zachovaný zákonný postup aj ohľadom skutočnosti, že právo na zosplatnenie môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pri zachovaní 3 mesačnej lehoty podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V danom prípade sa právo mohlo vykonať s poukazom na ustanovenie § 101 OZ dňa 17. júna 2016, a keďže žaloba bola súdu doručená 16. augusta 2018, bola podaná v rámci plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty a dlh žalobcu nie je premlčaný. S poukazom na vyššie uvedené preto súd zaviazal žalovaných na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom, a to v splátkach tak, ako boli v podstate pôvodne dohodnuté, t.j. zaokrúhlene po 850 eur mesačne z dôvodu, aby nedošlo

k ich prípadnému existenčnému ohrozeniu. Žalovaných zároveň zaviazal na zaplatenie kapitalizovaného zmluvného úroku a úroku z omeškania v zmysle petitu žaloby, čo ani žalovaní nerozporevali, s ohľadom na čiastočnú úhradu žalovaných realizovanú 14. novembra 2016, teda po zosplatnení úveru. Žalovaní v rámci žaloby tvrdili, že zmluva o úvere obsahuje neprijateľné podmienky a aj keď to bližšie nešpecifikovali, dá sa vyvodiť, že tieto by sa mali týkať úroku, resp. nesprávnosti jeho zaúčtovania. Zo zmluvy o úvere vyplýva, záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky a na druhej strane záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Z tohto teda vyplýva, že tieto záväzky (dojednania) sú dojednania o hlavnom predmete plnenia a podľa názoru súdu ich nemožno preskúmať z hľadiska prijateľnosti resp. neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalovaných 1/ až 3/, rozsudkom z 25. augusta 2020 sp. zn. 13CoCsp/13/2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; a určil, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 1/ až 3/ v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd reagujúc na odvolacie námietky žalovaných konštatoval, že zo strany súdu prvej inštancie nedošlo k prekročeniu zhodných tvrdení strán v bode 14. rozhodnutia súdu prvej inštancie. Tento iba vyvodil zo zhodných skutkových tvrdení strán logicky nadväzujúci záver a tým sa nepriamo dopracoval ku všeobecnému tvrdeniu, ktoré so skutkovými tvrdeniami strán nebolo v rozpore. Čo sa týkalo odvolacej námietky žalovaných spočívajúcej v tom, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil započítanie splátok žalobcom, poukázal odvolací súd na ust. čl. IV. bod 2.1 zmluvy o úvere, v ktorom sa žalovaní zaviazali splácať od mesiaca nasledujúceho po prvom čerpaní mimoriadneho medziúveru až do pridelenia cieľovej sumy, úroky z mimoriadneho medziúveru v pravidelných mesačných splátkach 836,82 eur, vždy od prvého do šestnásteho dňa príslušného mesiaca na účet mimoriadneho medziúveru. Podľa názoru odvolacieho súdu, samotný čl. IV. bod 2.1 jednoznačne definuje, že suma 836,82 eur je splátkou úrokov z poskytnutého mimoriadneho medziúveru. Z tohto dôvodu nemožno dospieť k záveru tvrdenému žalovanými v 1. až 3. rade, že samotný žalobca nesprávne účtoval splatené úroky. Žalobca správne realizované platby do konca roku 2014 započítaval v prvom rade na úroky, nakoľko v samotnej zmluve o úvere došlo k dohode, že splátky poukazované vo výške 836,82 eur sú splátkami úrokov a nie splátkami istiny. V tomto je samotná zmluva po prieskume odvolacím súdom nerozporná a nemožno o tejto skutočnosti v zásade pochybovať. Žalovaní taktiež tvrdili, že progresívne splácanie úveru nebolo medzi stranami sporu v zmluve o úvere dohodnuté. V zmysle čl. IV. bod 5 úverových podmienok sa však uvádza, že žalobca bol oprávnený z mesačnej úverovej splátky uspokojovať svoje pohľadávky v poradí tak, že v prvom rade uspokojuje úroky z omeškania, následne dlh po lehote splatnosti v podobe úrokov, istiny a poplatkov a dlh od lehoty splatnosti v podobe úrokov, istiny a poplatkov. Nie je potom zrejmé, prečo samotný žalovaný v 1. až 3. rade predniesli tvrdenie, že splátka v rámci konkrétneho mesiaca mala byť rozdelená na dve sumy, a to na istinu vo výške 795,06 eur a na úrok vo výške 41,77 eur. Toto ich tvrdenie je priamo v rozpore s čl. IV. bod 5 úverových podmienok. Možno teda konštatovať, že spôsob započítania platieb, ktoré žalovaní uskutočňovali, bol riadne zmluvne dohodnutý. Preto výpočet, ktorým žalovaní došli k sume istiny vo výške 11 178,97 eur, je nesprávny.

2.2. Čo sa týka odvolacej námietky žalovaných ohľadne premlčania žalovanej pohľadávky, v prvom rade je potrebné poukázať na to, že odvolací dôvod spočívajúci v tom, že súd prvej inštancie rozhodoval iba podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka a nie podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka, je v priamom rozpore so samotným prvoinštančným rozhodnutím, kde v odstavci 9. rozsudku súd prvej inštancie vyhodnocuje žalobcom uplatnený nárok aj v rámci námietky premlčania aj podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka. Čo sa týka samotnej námietky premlčania, odvolací súd konštatuje, že v rámci jednotlivých výpočtov tak, ako ich predložil samotný žalobca je zrejmé, že nie je pravdivé skutkové tvrdenie v premlčacej námietke vznesenej žalovanými 1/ a 2/, že títo nezaplatili splátku v mesiaci jún 2015, čím sa 17. júna 2016 dostali do omeškania. Práve naopak, žalovaní sa prvýkrát do omeškania dostali so splácaním úveru práve v mesiaci august roku 2015. K uvedenému odvolací súd dospel aj vzhľadom na vyššie uvedené, keď konštatoval, že samotný žalobca správne vykonal započítanie jednotlivých splátok žalovanými. Výsledkom práve tohto procesu, ohľadne započítania splátok, dospel odvolací súd k záveru, že k omeškaniu so splácaním úveru prvýkrát došlo v mesiaci august v roku 2015. Keďže žaloba bola podaná dňa 16. augusta 2018, k premlčaniu nároku žalobcu nedošlo.

2.3. Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie správne dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil. O

trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, keďže odvolanie žalovaných v 1. až 3. rade bolo vyhodnotené ako nedôvodné, a preto bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi proti neúspešným žalovaným v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ až 3/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP.

3.1. Vo svojom dovolaní v podstatnom zopakovali obsah svojho podaného odvolania. Žalovaní uviedli, že súd v bode 14 odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že list z 21. júla 2015, ktorý uvádzal existenciu dlhu vo výške 538,44 eur nemôže byť podkladom pre zosplatnenie úveru. To ale žiadna zo strán netvrdila. Predmetom dokazovania nebolo určovanie, čo bolo výzvou pred zosplatnením, ale kedy preukázateľne vzniklo omeškanie. Ide tak o prekvapivé rozhodnutie, pričom súd nemal právo prekročiť zhodné tvrdenia strán a rozhodnúť o niečom úplne inom ako sa v konaní tvrdilo. Predmet konania predsa určujú strany sporu (čl. 7 ods. 1 CSP). V danom prípade sa jedná o spotrebiteľský spor, ale napadnutý postup súdu sa netýka vykonania dokazovania podľa § 295 CSP, ale zásadne iného skutkového zistenia ako deklarovali strany. Z daného textu nie je možné identifikovať dôvod, pre ktorý sa odmietol krajský súd stotožniť so stanoviskom žalovaných, resp. pre ktorý ho odmietol a z tohto hľadiska považujú dovolutelia túto časť odôvodnenia za arbitrárnu.

3.2. Predmetom uplatneného nároku je úhrada záväzku zo Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. XXXXXXXX/XXXXXXXXX zo dňa 29. decembra 2008. Mesačná splátka bola dohodnutá na sumu 836,82 eur, pričom úroková sadzba bola stanovená na výšku 4,99 %. V období od januára 2009 do októbra 2016 zaplatili sumu 69 993,67 eur s tým, že p o vyhlásení mimoriadnej splatnosti bolo na istinu započítaných 19 823,86 eur z titulu preúčtovania nasporenej sumy zo stavebného sporenia. Vo vyjadrení k žalobe z 24. septembra 2018 uviedli, že žalobca nesprávne zaúčtoval splatené úroky, nakoľko progresívne splácanie dohodnuté nebolo. Z pohľadu žalobcu, započítaval všetky platby nami uhradené na úrok, v celej dohodnutej výške a prípadný preplatok započítal na istinu. Predmetom zmluvy teda nebola úhrada istiny poskytnutého úveru, Zmluva upravovala len splácanie úrokov z úveru. V tom prípade, ale považujú nasledujúce vyjadrenie žalobcu za snahu zmiatť súd (čo zodpovedá bodu 16 odôvodnenia napadnutého rozsudku) aj žalovaných, nakoľko v prípade Zmluvy o mimoriadnom medziúvere sa jedná predsa len o pomerne komplikovaný zmluvný konštrukt. V čom teda žalobca zavádza súd je tvrdenie, že u žalovaných malo dôjsť k dokonca k predplateniu si budúcej splátky za august 2015. To ale podľa zmluvy nebolo možné, pretože preplatok sa vždy zarátal na istinu, ktorá ale zmluvne vôbec nemala byť splácaním dotknutá. Zo žalobcom predloženého prehľadu je zrejmé, že od 1. januára 2015 do 9. júla 2015 ako dňu poslednej úhrady pred dňom splatnosti júlovej splátky, t.j. 16. júla 2015, žalovaní boli v omeškaní so splatením sumy 550,54 eur. Z pohľadu žalovaných, ak napriek zmluvne dohodnutej splátke, ako iba úroku z mimoriadneho medziúveru, žalobca od novelizácie § 52 ods. 2 OZ, pripisoval už prijaté platby primárne na istinu, nebolo dôvodom nekonať tak už od prvého dňa účinnosti zmluvy. Žalovaní dospeli k dvom alternatívnym záverom: a) Ak veriteľ účtoval zaplattené splátky primárne na úrok, čo odporovalo zákonu, potom žalobca mal na istinu započítať sumu 86 324,85 eur, čím by bola dlžná istina vo výške 111 178,97 eur. b) Ak veriteľ účtoval zaplattené splátky primárne na úrok správne, ako sa to uvádzalo v zmluve, potom ku preplatku na splátkach tak ako to tvrdí žalobca nemohlo nikdy dôjsť. Žalobca nezarátaval preplatky žalovaných na ďalšie úroky, splatnosť ktorých mala ešte len nastať ale na istinu, ktorá nebola vôbec predmetom zápočtu mesačnej splátky. Odvolací súd sa v rámci popretia správnosti započítavania mesačných úhrad na úver odvolal na úverové podmienky, ktoré ale okresný súd vôbec do úvahy nevzal a neboli podkladom pre rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd nebol oprávnený rozšíriť odôvodnenie svojho rozsudku o argumentáciu, ktorá nebola predmetom rozhodovania prvoinštančným súdom.

3.3. Žalobca neuvádzal pravdu na pojednávaní 27. novembra 2019, keď tvrdil, že jeho list z 21. júla 2015 je bezpredmetný, pretože hneď ďalšou splátkou žalovaní dlh doplatili. Žalobca ako veriteľ musí mať ujasnené, pre omeškanie ktorej splátky vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru. Žalobca sa opakovane vyjadril, že sa tak stalo pre nezaplattenie splátky so splatnosťou 16. augusta 2015, ako prvej, pri ktorej sa žalovaní dostali do omeškania. Z vykonaného dokazovania ale bolo preukázané, že ako s prvou boli žalovaní v omeškaní so zaplattením splátky v deň 16. júla 2015. Preto vznesenú námietku premlčania považujú za účinnú. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ nemá vo vzťahu k § 103 OZ žiadnu

odkladaciu funkciu. Súd navyše posúdil plynutie premľacej lehoty podľa § 101 OZ, čo pre využitie inštitútu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľom, nie je možné a poprel tým tvrdenia všetkých strán konania. Krajský súd odmietol odvolaciu námietku, o nesprávnom právnom posúdení vnesenej námietky premľania, avšak so zjavne nepravdivým odôvodnením. Výslovne v ňom použil ustanovenie § 101 OZ, hoc skutkový stav konania tento záver vylučoval. Ak v ňom bolo preukázané, že veriteľ pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, nebolo možné platne posúdiť skutkový stav v zmysle všeobecného ustanovenia OZ o premľaní. Odvolací súd sa pri svojom rozhodovaní vôbec nezaoberal vyššie uvedenou argumentáciou, ani predloženými dôkazmi a preto odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vykazuje znaky zjavnej tendenčnosti, čo je v rozpore so zásadou rovnosti strán pred súdom. Dovolatelia navrhujú, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku. Zároveň navrhujú napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že väčšina skutočností namietaných v dovolaní žalovaných sa týka predovšetkým nesprávnych skutkových zistení (nesprávnych z pohľadu žalovaných), čo nemožno v žiadnom prípade subsumovať pod dovolací dôvod ust. § 420 písm. f) CSP, ktorý ako jediný dovolací dôvod v dovolaní označili žalovaní. V druhom rade sa síce skutočnosti namietané v dovolaní žalovaných týkajú riešenia právnych otázok, žalovaní však za dovolací dôvod neoznačili žiaden z dôvodov týkajúcich sa riešenia právnej otázky uvedených v ust. § 421 ods. 1 CSP. Porušenie práva na spravodlivý proces mala podľa žalovaných zakladať skutočnosť, že súd vyhodnotil zhodné skutkové tvrdenia strán zásadne odlišným spôsobom nezodpovedajúcim vykonanému dokazovaniu. Argumentácia spočíva v subjektívnom pohľade žalovaných, a s ktorou sa súd prvej inštalencie ako aj odvolací súd riadne vysporiadali tým spôsobom, že s ňou nemožno súhlasiť, pretože žalobca s poukazom na relevantné ustanovenia Zmluvy o úvere správne započítaval realizované platby v prvom rade na úroky, pretože v Zmluve o úvere došlo k dohode, že splátky vo výške 836,82 eur sú splátkami úrokov a nie splátkami istiny. Zároveň sa súd prvej inštalencie ako aj odvolací súd riadne vysporiadali i s údajnou potrebou rozdelenia mesačných splátok, na ktoré opakovane odkazujú žalovaní a to tým spôsobom, že uvedené tvrdenie žalovaných je nesprávne a je v priamom rozpore s úverovými podmienkami, keďže spôsob započítania platieb bol riadne zmluvne dohodnutý. Žalovaní opätovne uvádzajú už skôr tvrdené skutočnosti, s ktorými sa súd prvej inštalencie, ako aj odvolací súd v odôvodnení rozsudkov náležite a dostatočne vysporiadali, pričom nesúhlas žalovaných so skutkovými zisteniami v žiadnom prípade nezakladá nesprávny procesný postup, ktorý by žalovaným znemožňoval uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Absurdné je i konštatovanie žalovaných, v zmysle ktorého sa údajne odvolací súd „riadil úplne odlišnými myšlienkovými pochodmi," nakoľko z napadnutého rozsudku výslovne vyplýva, že odvolací súd sa v plnej miere stotožnil so zisteným skutkovým stavom a právnymi závermi súdu prvej inštalencie a na potvrdenie správnosti rozsudku a k jednotlivým námietkam žalovaných uviedol len svoje doplnujúce stanovisko. Účelové je i tvrdenie žalovaných ohľadom nepravdivého odôvodnenia námietky premľania. Hoci žalovaní v dovolacom návrhu požadujú odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku, v dovolaní odloženie vykonateľnosti žiadnym spôsobom nezodôvodňujú a nepreukazujú žiadne skutočnosti, ktoré by v súlade s ust. § 444 ods. 1 CSP zakladali dôvody hodné osobitného zreteľa, ale dokonca v návrhu na odloženie vykonateľnosti, neuvádzajú absolútne žiadne skutočnosti. Žalobca žiada, aby dovolací súd návrh na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku zamietol. Žalobca navrhuje, aby dovolací súd dovolanie odmietol, alternatívne dovolanie zamietol, a priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Podľa § 444 ods. 1 CSP, dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

6. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019 alebo 2Cdo/91/2021, ktoré prešlo aj testom ústavnosti, viď IV. ÚS 578/2022 a v ňom odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4SŽ/165/95).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP treba zamietnuť.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (por. sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Pod „procesným postupom“ sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to, ako súd viedol spor). Len ak je (takto interpretovaný) procesný postup nesprávny, môže byť strane sporu znemožnená realizácia jej procesných oprávnení (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Pojem „procesný postup“ teda nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ teda nemožno rozumieť samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (por. sp. zn. 3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 8Cdo/56/2017, 8Cdo/187/2017).

12. Vychádzajúc z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že dovolatelia namietali nesprávne zistenie skutkového stavu veci, ako aj nedostatky v dokazovaní.

13. Vzhľadom k tej skutočnosti, že z obsahového hľadiska bolo jadrom dovolacej argumentácie žalovaných vyjadrenie nespokojnosti s tým, akým spôsobom súdy nižšej inštancie vyhodnotili dôkazy vykonané v priebehu základného konania a ktoré skutkové tvrdenia vyplývajúce z tohto dokazovania považovali za relevantné vo vzťahu k prijatým právnym záverom, dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že samotný nesúhlas dovolateľov s takmer každým skutkovým zistením a vyhodnocovaním len vybraných vykonaných dôkazov, bez ohľadu na výsledky vyplývajúce z ostatných vykonaných dôkazov v súhrne, ako i rozsiahla polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z každého možného aspektu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci formuláciami navodzujúcimi stav zlyhania súdov nižšej inštancie, nie len významovo, ale ani v spojení s okolnosťami prejednávaného prípadu nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP.

14. Dovolatelia v dovolaní predostierajú vlastné hodnotenie vykonaného dokazovania, na ktorom založili

svoj názor na právne posúdenie sporu smerujúce k ich úspechu v spore a tvrdia, že k porušeniu práva na spravodlivý proces došlo nesprávnym právnym posúdením nimi vznesenej námietky premlčania, ako aj nesprávnym vyhodnotením dokazovania, nesprávnym zistením skutkového stavu a tým, že odvolací súd nevzal do úvahy nimi namietané skutočnosti. Treba si však uvedomiť, že sporové konanie je konaním, v ktorom vždy proti sebe stoja dve strany, ktorých tvrdenia a záujmy sú v zásade protichodné, úloha súdu je práve v tom, aby na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o (ne)pravdivosti tvrdení tej ktorej strany a prijal právne závery tomu zodpovedajúce. Je teda zrejmé, že jedna strana v spore musí byť vždy tou neúspešnou. Podstata dovolania a jeho dôvodov nemôže byť založená na samotnej skutočnosti neúspechu v konaní a na argumentácii, že súdy mali považovať tvrdenia neúspešnej strany za pravdivé a relevantné. Pokiaľ súd aj nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môžu byť jeho čiastkové závery z tohto dôvodu nesprávne, ale podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku nezakladá.

15. Dokazovaním je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

15.1. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalovaní naznačujú v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

15.2. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

15.3. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

16. K dovolacej námietke dovolateľov, že súdy nižších inštancií vykonané dokazovanie nesprávne vyhodnotili dovolací súd uvádza, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Dovolací súd v rozhodovanom spore však nezistil, že by postupom súdov oboch nižších inštancií došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces uvedeným spôsobom, ani že zistenie skutkového stavu by bolo prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť (porov. I. ÚS 6/2018), a ani

že prijaté právne závery by boli v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. že by z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplyvali (porov. I. ÚS 243/07).

17. Samotná skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasia a nestotožňujú sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06), a tým k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolatelia rovnako opakovane poukazovali na to, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, najmä z dôvodu, že súdy sa nedostatočne a nesprávne zaoberali vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovaných.

19. Dovolací súd uvádza, že aj keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo.

20. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

21. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

22. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami

strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

23. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

24. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

25. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CP. Súd oboch nižších inšancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktorý v spätosti s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštalácie vytvára ich organickú, kompletizujúcu jednotu) sa vysporiadava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovaných a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami.

25.1. Žalovaní 1/ až 3/ vo svojom odvolaní namietali arbitrárnosť rozhodnutia súdu prvej inštalácie, nakoľko v jeho rozhodnutí absentuje skutočnosť z akého dôvodu sa nestotožnil s tvrdením žalovaných, že k ich omeškaniu s plným dlhom vo vzťahu k žalobcovi došlo už so splátkou za júl 2015, o čom podľa nich svedčí aj list žalobcu z 21. júla 2015 (v ňom sa konštatuje existencia dlhu žalovaných k tomuto dňu vo výške 538,44 eur), keď pre nezaplatenie tejto splátky žalobca zosplatnil celý úver a keďže žaloba bola podaná na súd až 16. augusta 2018 je žalobou uplatnená pohľadávka premlčaná. V súvislosti s touto námietkou dovolací súd uvádza, že súd prvej inštalácie dal vo svojom rozhodnutí odpoveď na túto procesnú obranu žalovaných, keď uviedol, že dlh žalovaných existoval k 16. júnu 2016 a práve pre nezaplatenie tejto splátky žalobca zosplatnil celý úver. Poukázal pritom na § 53 ods. 9 OZ a uviedol, že toto ustanovenie dáva právo žalobcovi využiť možnosť zosplatnenia úveru v zmysle § 565 OZ pri omeškaní so splácaním splátok úveru a nejde pritom o povinnosť veriteľa, keď navyše uviedol, že list žalobcu zo dňa 21.7.2015 ani nespĺňa zákonný predpoklad vyplývajúci z § 53 ods. 9 OZ. Súd prvej inštalácie ďalej v rozhodnutí uviedol, že až listom zo dňa 5.10.2016 vyzval žalobca žalovaných na zaplatenie nezaplatených splátok, s upozornením na možnosť zosplatnenia, pričom zákonný postup sa týkal splátky splatnej do 16.06.2016, ktorá nebola zaplatená do 16.09.2016 a týmto listom teda upozornil žalovaných, v lehote nie kratšej ako 15 dní, že do 31.10.2016 svoj dlh môžu uhradiť, nakoľko v opačnom prípade môže vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru. Keďže tak neurobili, listom zo dňa 04.11.2016 im oznámil vyhlásenie okamžitej splatnosti k 31.10.2016. V tejto súvislosti súd poukázal na to, že k 16.06.2016 mala byť uhradená celková suma 73.640,13 eur (88 splátok x 836,82 EUR), avšak reálne bola zaplatená iba suma 69.300,37 eur, z čoho nepochybne vyplýva, že žalovaní boli k 16.06.2016 v omeškaní s úhradou splátky za mesiac jún 2016 a meškali aj s predchádzajúcimi platbami. Rovnako

odvolací súd, reagujúc na odvoláciu námietku žalovaných ohľadne správnosti posúdenia vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaných uviedol, že čo sa týka samotnej námietky premlčania, odvolací súd konštatuje, že v rámci jednotlivých výpočtov tak, ako ich predložil samotný žalobca je zrejmé, že nie je pravdivé skutkové tvrdenie v premlčacej námietke vznesenej žalovanými v 1. až 3. rade, že títo nezaplatili splátku v mesiaci jún 2015, čím sa 17.06.2016 dostali do omeškania. Práve naopak, žalovaní sa prvýkrát do omeškania dostali so splácaním úveru v mesiaci august roku 2015. K uvedenému odvolací súd dospel aj vzhľadom na vyššie uvedené, keď konštatoval, že samotný žalobca správne vykonal započítanie jednotlivých splátok žalovanými. Výsledkom práve tohto procesu, ohľadne započítania splátok, dospel odvolací súd k záveru, že k omeškaniu so splácaním úveru prvýkrát došlo v mesiaci august v roku 2015. Keďže žaloba bola podaná na súd dňa 16.08.2018, k premlčaniu nároku žalobcu nedošlo. Taktiež uviedol, že odvolací dôvod spočívajúci v tom, že súd prvej inštancie rozhodoval iba podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka a nie podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka, je v priamom rozpore so samotným prvoinštančným rozhodnutím, kde v odstavci 9. rozsudku súd prvej inštancie vyhodnocuje žalobcom uplatnený nárok aj v rámci námietky premlčania aj podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka.

25.2. Najvyšší súd nad rámec tohto rozhodnutia uvádza, že v spotrebiteľských vzťahoch pri strate výhody splátok, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 OZ (zosplatnenie celej pohľadávky pre nezaplatenie niektorej splátky) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. V danom prípade tak veriteľ môže svoje právo uplatniť prvý raz na súde až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (565 OZ), ktorým momentom začne plynúť 3 - ročná premlčacia doba v zmysle § 101 OZ (pozri rozhodnutie NS SR z 29. novembra 2022, sp. zn. 7Cdo/268/2020). Je na rozhodnutí veriteľa pre ktorú riadne nezaplatenú splátku s a rozhodne vyzvať dlžníka na jej zaplatenie, spolu s upozornením zosplatnenia celej pohľadávky v prípade jej neuhradenia (§ 565 OZ). Veriteľ nie je povinný tak urobiť už pre nezaplatenie prvej splátky riadne a včas. V danom prípade preto správne súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaná pohľadávka nie je premlčaná, keď pritom vychádzal z vyhlásenia žalobcu zo 4. novembra 2016 o okamžitej splatnosti úveru k 31. októbru 2016, ku ktorému dňu sa museli skúmať všetky zákonné podmienky v zmysle §53 ods. 9 OZ (upozornenie žalobcu z 5. októbra 2016 na zosplatnenie pohľadávky k 31. októbru 2016 v prípade jej neuhradenia v lehote do 31. októbra 2016) a žaloba bola žalobcom podaná na súd v zákonnej 3-ročnej premlčacej dobe dňa 16. augusta 2018, so začiatkom jej plynutia od 17. septembra 2016, ktorý bol prvým dňom kedy si mohol žalobca na súde prvý raz uplatniť zosplatnenú pohľadávku pre nezaplatenie splátky za jún 2016 v lehote do 16. júna 2016, s ktorou bol v omeškaní 3 mesiace. V prejednávanej veci, vzhľadom na obsah podanej žaloby a uplatnenie zaplatenia žalovanej istiny a jej príslušenstva titulom zosplatnenia celej pohľadávky, pre toto konanie tak o podanej žalobe žalobcu nebolo podstatné, kedy sa žalovaní 1/ až 3/ prvýkrát dostali do omeškania so zaplatením jednotlivých splátok z predmetného úverového vzťahu.

25.3. Odvolací súd sa rovnako v bodoch 15.-16. odôvodnenia svojho rozhodnutia vysporiadal aj s ďalšou odvolacou námietkou žalovaných spočívajúcou v tom, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil započítanie splátok žalobcom, keď poukázal na ust. čl. IV. bod 2.1 zmluvy o úvere. Odvolací súd uviedol, že žalobca správne platby do konca roku 2014 započítaval v prvom rade na úroky, nakoľko v samotnej zmluve o úvere došlo k dohode, že splátky poukazované vo výške 836,82 eur sú splátkami úrokov a nie splátkami istiny. V tomto je samotná zmluva po prieskume odvolacím súdom nerozporná a nemožno o tejto skutočnosti v zásade pochybovať. Žalovaní taktiež tvrdili, že progresívne splácanie úveru nebolo medzi stranami sporu v zmluve o úvere dohodnuté. V zmysle čl. IV. bod 5 úverových podmienok sa však uvádza, že žalobca bol oprávnený z mesačnej úverovej splátky uspokojovať svoje pohľadávky v poradí tak, že v prvom rade uspokojuje úroky z omeškania, následne dlh po lehote splatnosti v podobe úrokov, istiny a poplatkov a dlh od lehoty splatnosti v podobe úrokov, istiny a poplatkov. Dospel tak k záveru, že nie je potom zrejmé, prečo žalovaní predniesli tvrdenie, že splátka v rámci konkrétného mesiaca mala byť rozdelená na dve sumy, a to na istinu vo výške 795,06 eur a na úrok vo výške 41,77 eur. Toto ich tvrdenie je priamo v rozpore s čl. IV. bod 5 úverových podmienok. Možno teda konštatovať, že spôsob započítania platieb, ktoré žalovaní uskutočňovali, bol riadne zmluvne dohodnutý. Preto výpočet, ktorým žalovaní došli k sume istiny vo výške 11.178,97 eur, je nesprávny.

25.4. Na základe uvedeného je tak zrejmé, z akých právnych úvah súdy vychádzali, keď dospeli k

záveru, že žalobou uplatnený nárok nie je premlčaný a žalobe vyhoveľ. Ich myšlienkový postup je dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali.

26. V reakcii na dovolacie argumenty žalovaných dovolací súd upriamuje pozornosť dovolateľov na skutočnosť, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľov, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalovaní preto neopodstatnene namietajú, že im odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

27. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmatečnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým oba súdy nižšej inštancie dospeli, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06), čo je v podstate prípad dovolateľov, keďže dovolanie žalovaných v rozhodnom kopíruje ich odvoláciu argumentáciu založenú na namietaní nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods.1 písm. h) CSP).

28. Súdy nižších inštancií správne v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP.

29. Na záver dovolací súd konštatuje, že vzhľadom na neopodstatnenosť námietky dovolateľov, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, dovolanie žalovaných 1/ až 3/ je v tejto časti prípustné, avšak nie je dôvodné, preto ich dovolanie ako nedôvodné podľa § 448 CSP zamietol.

30. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a procesne úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.